

ትምህርት ሦስት

አሪት ዘሌዋውያን 4-10

የመጀመሪያ ቀን:-

አሪት ዘሌዋውያን 4-5: 13! 6: 24-30 (የኃጢአት መስዋዕት)

ባለፈው ሳምንት እግዚአብሔር ከእሥራኤላውያን የሚጠብቃቸውን ሦስት መስዋዕቶች ተመልክተናል። እነዚህን ሦስት መስዋዕቶች አቅራቢው በፈቃደኝነት ተነሣሥቶ እንደሚያቀርባቸው ተመልክተናል። የሚቃጠለው መስዋዕት በብሉይ ኪዳን ውስጥ በጣም የተለመደው መስዋዕት በሕዝቦቹ መካከል ባለው ኃጢአት የእግዚአብሔር መለኮታዊ ቁጣ እንዳይወርድ የሚያደርግ ነበር። ቅድሚያ የሚሰጠው ኃጢአተኛውን ብዙ ብር የሚያስወጣውና ብዙ ጊዜ መደረግ የነበረበት ለኃጢአት ትክክለኛ ካሣ የሆነ መስዋዕት ነበር። ሌሎች መስዋዕቶች የሚቀርቡት ከዚህ በመነሣት ነበር። የእህሉ ቁርባን እግዚአብሔር የዕለት ሲሳዩን ስለሰጠው አቅራቢው የሚያቀርበው መስዋዕት ነበር። የኅብረት መስዋዕት ደግሞ እግዚአብሔር ስላደረጋቸው የተወሰኑ ቸርነቶች ምስጋና የሚቀርብበት መስዋዕት ነው።

በዚህ ሳምንት በመጨረሻ ላይ ያሉትን ሁለት መስዋዕቶች ማለትም የኃጢአት መስዋዕትና የበደል መስዋዕት እንመለከታለን። ከዚህ በመቀጠል እግዚአብሔር ካህናቱ የእሱን የአምልኮ ሥርዓት እንዲመሩ እንዴት ለይቶ እንደመረጣቸው በብሉይ ኪዳን እንመለከታለን። እግዚአብሔርን ለማምለክ ሦስት ነገሮች አስፈላጊ እንደሆኑ ተመልክተናል። እነርሱም:- 1. እንደ ቤተ መቅደስ ወይም መገናኛው ድንኳን ያለ ማምለኪያ ቦታ፤

2. የተለያዩ መስዋዕቶችን ያካተተ የአምልኮ ሥርዓት፤

3. የአምልኮ መሪ የሆኑ ካህናት ነበሩ።

1ኛ ጥያቄ:- ሀ) ዛሬ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ እነዚህን ሦስት የአምልኮ ክፍፍሎች በገሃድ የምናያቸው እንዴት ነው?

ለ) ተመሳሳይነቱ ምኑ ላይ ነው?

ሐ) ልዩነቱስ?

የመጨረሻዎቹ ሁለት መስዋዕቶች የኃጢአት መስዋዕትና የበደል መስዋዕት በገቢር በጣም ይመሳሰላሉ። በፈቃደኝነት የሚሠጠው ላይሆን አንድ ሰው የተወሰኑ ኃጢአቶችን ከሠራ እነዚህን መስዋዕቶች ማቅረብ አለበት። የኃጢአት መስዋዕቱ የማንጸት መስዋዕት ነበር። ይኸውም ኃጢአተኛውና በእግዚአብሔር ሕዝብ ኃጢአት የረከሰው የአምልኮውን ቦታ የሚያጸዳ መስዋዕት ነው። ከእግዚአብሔር ቃል

እንደምናነበው ኃጢአት እግዚአብሔርን በጣም ያሳዝነዋል። ኃጢአት የሚያረክለው ኃጢአተኛውን ብቻ ሳይሆን በብሉይ ኪዳን እንደምናነበው ሌላውንም ነገር እንደ አምልኮ ቦታ የመሰለውንም ያረክስ ነበር። እግዚአብሔር በሕዝቦቹ መካከል መኖሩን እንዲቀጥል ሲባል ነበር ይህ የኃጢአት መሥዋዕት ኃጢአተኛውንና የአምልኮ ቦታውን ያፀዳ የነበረው።

2ኛ ጥያቄ:- አሪት ዘሌዋውያን 15:31፤ 16:19 አንብብ። በመገናኛው ድንኳን የሚሠራው እርኩስት ምን ያስከትል ነበር?

2. ይህ ዛሬ እንዴት ነው ተግባራዊ የሚሆነው?

መጽሐፍ ቅዱስ የሰው ልጅ ትልቁ ችግር ድህነት ወይም አለመግር ሳይሆን ኃጢአት እንደሆነ ነው የሚያስተምረን። ኃጢአት ሰውን ከእግዚአብሔር ሰውን ከሰው ያለያያል።

3ኛ ጥያቄ:- በዓለም ላይ ዛሬ ይህም ነገር እውነት እንደሆነ የሚታየው እንዴት ነው?

እግዚአብሔር ሰዎች ይቅርታን የሚያጥፉበት መንገድ ከእርሱ ጋር እና እርስ በርሳቸው እንደገና ኅብረት የሚፈጥሩበትን ሁኔታዎች አዘጋጅቶላቸዋል። በብሉይ ኪዳን ጊዜ ይህ የተደረገው በእንስሳ ሞት ነው። በአዲስ ኪዳን ጊዜ ይህ የተደረገው በኢየሱስ ክርስቶስ ሞት ነው።

በኃጢአት መሥዋዕት እንስሳው እንዴት መሥዋዕት ሆኖ መቅረብ እንደሚገባው ትኩረት አይሰጠውም። በኃጢአት መሥዋዕት ውስጥ ዋናው ነገር ደሙ ነው። ኃጢአት የሠራውን ሰው ታይቶ ለመሥዋዕት የቀረበው እንስሳ ደም በእግዚአብሔር ፊት በመገናኛው ድንኳን ውስጥ ወይም በነሐሱ መሠዊያ ላይ ይረጭ ነበር።

አሪት ዘሌዋውያን 4-5:13፤ 6:24-30 አንብብ።

4ኛ ጥያቄ:- የኃጢአት መሥዋዕት ማቅረብ የነበረባቸው አራቱ የሰዎች ዓይነት እነማን ናቸው?

5ኛ ጥያቄ:- የመሥዋዕት ልዩነት የደሙ አረጫጫት ለአራቱ ሰዎች የሚለያየው እንዴት ነበር?

6ኛ ጥያቄ:- ኃጢአት ለሠራው ሰው ይህ የኃጢአት መሥዋዕት ምን ውጤት ያስገኛለታል?

የኃጢአት መሥዋዕት ይቀርብ የነበረው «ሳይታወቅ» ለሚፈጸም ኃጢአት ነበር። እግዚአብሔር እንዲህ ያለው ኃጢአት በእግዚአብሔር ላይ ሆነ ተብሎ ለአመፃ ያልተሠራ አለመሆኑን ለመግለፅ ነው። በብሉይ ኪዳን ጊዜ በአመፃ ተነሣሥተው በእግዚአብሔር ላይ ለሚሠሩት ኃጢአት የነፍስ ገድያ፣ እመንዝራነት፣ ጣዖት አምልኮ፣ በእግዚአብሔር ላይ መጥፎ መናገር ምንም ዓይነት ምሕረት አልነበራቸውም። የሚታወቁት የእግዚአብሔር ሕግጋት በሰዎች ውስጥ ባለው የኃጢአት ባህርይ እግዚአብሔር ሰዎች የሚነፁበትን መንገድ

ያበጋጅላቸው ነበር። ይህ ከአዲስ ኪዳን ይለያል። የኢየሱስ ክርስቶስ ደም ከኃጢአት ሁሉ ያንጻናል።

1. አራቱ የተለያዩ የኃጢአት መስዋዕቶች

በአራት ዘሌዋውያን ውስጥ የኃጢአት መስዋዕት መቅረብ የሚገባቸውን አራት የተለያዩ ሰዎች እንመለከታለን። በሰውዬው ሥልጣን ላይ ተመርኩዞ መስዋዕቱና የመስዋዕቱ ደም ይታዩ የነበረው በተለያዩ መልክ ነው።

1. ሊቀ ካህኑ፡- (አራት ዘሌዋውያን 4፡3-12)

ሊቀ ካህንና የእሥራኤል ሕዝብ መንፈሳዊ መሪ የነበረው «የተቀባው ካህን» ነበር። በእግዚአብሔርና በመላው የእሥራኤል ሕዝብ መካከልም ይቆም ነበር። ሌሎች እሥራኤላውያን በቅድስና የመኖር ምሳሌ መሆን ነበረበት። ስለዚህም እሱ ኃጢአት ሲሠራ እርሱ ብቻ አይደለም ኃጢአተኛ የሚሆነው፤ በመላው የእሥራኤል ሕዝብ ላይ የኃጢአትን ዕዳ ያመጣል እንጂ። እግዚአብሔርን ለማገልገል ወደ ቅዱስ ቦታ የሚገባው እርሱ በመሆኑ እግዚአብሔር የሚመለከበትን ቤተ መቅደስንም ጭምር ነው የሚያረክሰው።

ሊቀ ካህኑ ኃጢአት ሲሠራ በጣም ውድ የሆነ መስዋዕት ነው። በእግዚአብሔር ፊት የሚያቀርበው። ከሁሉም በላይ ትልቅ የሆነውን ግለትም የወይፈንን መስዋዕት የማቅረብ ሐላፊነት ነበረበት። ወይፈኑን አምጥቶ እጁን ይጭንበትና ኃጢአቱን ይናዘዛል፤ በኋላም ያርደዋል። በጥንቃቄ የወይፈኑን ደም በማጠራቀሚያ ሳሕን ውስጥ ያጠራቅማል። ወደ ቅዱሱ ቦታ ይገባል፤ ቅዱሱን ቦታ ከቅድስተ ቅዱሳን በሚለየው መጋረጃ ላይ ሰባት ጊዜ ደሙን ይረጫል። በዕጣት መሠዊያ ባሉት አራቱ ቀንዶች ላይ ትንሽ ከደሙ ይለቀልቃል። ይህ የሚደረገው በሊቀ ካህኑ ኃጢአት ረክሶ የነበረውን ቅዱስ ቦታ ለማንጻት ነው። የተቀረው ደም ደጅ ከሚገኘው በነሐስ ከተሠራው መሠዊያ በታች ይፈስ ነበር። ከዚህ በመቀጠል ሊቀ ካህኑ የወይፈኑን ስብ ሁለቱንም ኩላሊቶቹንና ከጉበቱም ከፊሉን በመውሰድ እንደ ደገንነት መስዋዕት በመሠዊያው ላይ ያቃጥለዋል። የተቀረውን ሥጋ ወደ ውጭ አመድ ወደሚፈስበት ቦታ ይወስደዋል። በዚህም ሥፍራ ሥጋውን በሙሉ በእሳት ያቃጥለዋል።

2. የእሥራኤል ማኅበረሰብ፡- (አራት ዘሌዋውያን 4፡13-21)

መላው የእሥራኤል ሕዝብ ምናልባት በመሪዎቹ ውሳኔ ምክንያት ቢያጠፉ የኃጢአት መስዋዕት ማቅረብ ነበረበት። ሕዝቡ በሞላ በማጥፋቱ የሚያቀርበው መስዋዕት ልክ እንደ ሊቀ ካህኑ ዓይነት ውድ መሆን አለበት። ሕዝቡን የሚወክለው ጉባዔ ወይፈኑን የማምጣት ኃጢአቱን የመናዘዝ ወይፈኑን የማረድ ኃላፊነት ሲኖርበት ካህኑ ደግሞ ደሙን በሳህን ውስጥ እንዲከማች ማድረግ አለበት። ደሙም በቅዱሱ ቦታ ተረጭቶ በዕጣን መሠዊያው ላይ ከተደረገ በኋላ የሊቀ ካህኑ ሥጋ ወደ ተቃጠለበት ቦታ ተወስዶ የወይፈኑ ሥጋ ፍጹም መቃጠል ነበረበት።

3. አንድ መኮንን ኃጢአትን ሲሠራ፡- (አራት ዘሌዋውያን 4፡22-26)

አንድ መኮንን ኃጢአትን ሲሠራ ኃጢአቱም ሲታወቀው የኃጢአት መስዋዕት ማቅረብ ነበረበት። በመሪነት ደረጃ ያለ በመሆኑ የእርሱ መስዋዕት ከተራው እሥራኤላዊ መስዋዕት መለየት ነበረበት። እንደ ሊቀ ካህኑና እንደ መላው የእሥራኤል ሕዝብ ኃጢአት የእሱ ኃጢአት የከረረ ችግር አይፈጥርም። በዚህ ምክንያት የእርሱ የኃጢአት መስዋዕት ከፊት ካየናቸው ሁለት መስዋዕቶች የተለዩ ነው።

መኮንኑ ኃጢአቱ እንደታወቀው ተባት ፍየል ለመስዋዕት ያቀርባል። በሌሎች መስዋዕቶች እንዳየነው እጁን በፍየሉ እራሱ ላይ በመጫን ኃጢአቱን ይናዘዛል፤ ፍየሉንም ያርደዋል። ደሙን በላህን ላይ ካጠራቀመ በኋላ በነሐስ በተሠራው መሠዊያ ቀንድ ላይ ብቻ ያኖረው ነበር። ደሙ ወደ ቅዱስ ቦታ አይወስድም። ልክ እንደ ደገነነቱ መስዋዕት የተቀረው ደም ይፈስና ስቡ ይቃጠል ነበር። ሥርዓቱን ያካሂድ የነበረውም ካህን የዚህን መስዋዕት ሥጋ በመገናኛው ድንኳን መብላት ይችላል።

4. የተራው እሥራኤላዊ የኃጢአት መስዋዕት፡- (እሪት ዘሌዋውያን 4፡27-5፡13) አንድ ተራ እሥራኤላዊ በእግዚአብሔር ላይ ኃጢአት ከሠራ የኃጢአት መስዋዕት ማቅረብ ነበረበት። የኃጢአተኛው ንብረት በፈቀደው መጠን ሦስት የተለያዩ መስዋዕቶች ይፈቀዱ ነበር።

እነርሱም፡- ሀ) ኃጢአተኛው በቂ ንብረት ብለው እንስት ፍየል ወይም እንስት በግ ማምጣት ነበረበት። ይህ መስዋዕት የመኮንኑን ዓይነት ሥርዓት የተከተለ ነበር።

ለ) ኃጢአተኛው ችግረኛ ከሆነ ፍየል ወይም በግ ማምጣት የማይችል ከሆነ፤ ሁለት ዋናሶች ወይም ሁለት እርገቦች ሊያመጣ ይችላል። የመጀመሪያዋ እርገብ ለኃጢአት መስዋዕት ትቀርባለች። ራሷን ይቆለምመዋል፤ ላይቆርጠውም ደግሞ በመሠዊያው ጎን ላይ ይረጫል። ሁለተኛዋ እርገብ ለግታጠለው መስዋዕት ነበር የምትቀርበው። ሁለቱም እርገቦች ሙሉ በሙሉ ምንም ሳይቀር ይቃጠላሉ።

ሐ) በጣም ችግረኛ ከሆነ የኢፍ መሥረሪያ አንድ አሥረኛውን (2ኪሉ ያህል) መልካም ዱቄት ማቅረብ ይችላሉ። እንደ እህሉ ቁርባን ይህ የደስታ መስዋዕት ባለመሆኑ ዘይት ወይም ዕጣን አይጨመርበትም። ካህኑ አንድ ጭብጥ ነሐስ መሠዊያው ላይ ካቃጠለ በኋላ የተቀረው የራሱ ይሆናል። እግዚአብሔር ኃጢአትን በተመለከተ በጣም ምሕረቱን ያበዛ ነበር። ኃጢአተኛው ሁልጊዜ የኃጢአት መስዋዕት ማቅረብ ነበረበት። ነገር ግን ይህ መስዋዕት የግደስነው በኃጢአተኛው ችሎታ ነው።

አንድን ሰው ኃጢአተኛ አድርገው የኃጢአት መስዋዕት እንዲያቀርብ ሊያስገድዱ የግችሉ አራት ነገሮች እግዚአብሔር በምሳሌ መልክ አስተምጧቸዋል፡- (ዘሌ. 5፡1-4) እነርሱም፡-

1. ማንም ሰው ከእግዚአብሔር ሕዝብ መካከል አንዱ ኃጢአት ሲሠራ ቆይቶ ለምስክርነት ቢጠየቅና ለመመስከር አሻፈረኝ ቢል ራሱ ኃጢአተኛ ይሆናል።

2. ግናቸውም ሰው ሳይታወቀው ርኩስ ነገር (የሞተ እንስሳ) ነክቶ ቢረከስና እራሱን ቢሥርዓቱ መሠረት ባያንጸ በታወቀው ጊዜ የኃጢአት መሥዋዕት ማቅረብ አለበት።
3. ርኩሳቱን ሳያውቅ ርኩስን ሰው ቢነካ (ስለዚህ ነገር በእሪት ዘሌዋ.11-15 ላይ በበለጠ እናያለን) የኃጢአት መሥዋዕት ማቅረብ አለበት።
4. ግናቸውም ሰው ክፉ ወይም መልካም መሆኑን ሳያውቅ በችኮላ ቢምልና ክፉ መሆኑን ቢነግረው የኃጢአት መሥዋዕት ማቅረብ አለበት።

2. የኃጢአት መሥዋዕት ትርጓሜ

የኃጢአት መሥዋዕት ወይም አንዳንዶች እንደሚጠሩት የማንጸት መሥዋዕት ይቀርብ የነበረው ኃጢአተኛው ለሠራቸው «የተወሰኑ» የኃጢአት ዓይነቶች ነው። በተለይ እግዚአብሔር በሚመለከበት ውስጥ መገናኛው ድንኳን እርኩሰት የተፈጸመ ከሆነ ይህን መሥዋዕት ማቅረብ ያስፈልጋል። የኃጢአት መሥዋዕት የመጨረሻ ውጤቱ «ካህኑ ያስተሰርይለታል እርሱም ይቅር ይባላል»።

አንዳንድ ምሁራን እግዚአብሔር ይህ የኃጢአት መሥዋዕት ከተወሰኑ ኃጢአቶች እንዲያንጸ አድርጎ የፈጠረው ዋነኛ መንገድ ነው ይላሉ። የኃጢአት መሥዋዕት እግዚአብሔር ኃጢአተኛውን ይቅር ያለበትን የእግዚአብሔር ዘዴ ነው ብለው ያስባሉ። በዚሁም መንገድ ያ ሰውና እግዚአብሔርን ለያይቶ የነበረውን መለያ ሻረ። ሌሎች ምሁራን ደግሞ የኃጢአት መሥዋዕት ባደረገው መንጸት ላይ የበለጠ ትኩረትን ይሰጣሉ። የእንስሳው ደም መገናኛውን ድንኳን የሚያጸዳ ነገር ሆኖ ነበር የሚታየው። በተለይ በስርየት ቀን (እሪት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 16) ደሙ በመገናኛው ድንኳን ውስጥ ያለውን የሕዝቡን ዓመታዊ ኃጢአት ያፀዳ ነበር።

7ኛ ጥያቄ:- ዕብራውያን 9:21-22 አንብብ። የብሉይ ኪዳን መገናኛ የሚፀዳው እንዴት ነበር?

3. በኃጢአት መሥዋዕት ውስጥ ያሉ ትምህርቶችና ምሳሌዎች

8ኛ ጥያቄ:- በራስህ ሕይወትና በቤተ ክርስቲያንህ ውስጥ ተግባራዊ ልታደርጋቸው የምትችላቸውን በኃጢአት መሥዋዕት ውስጥ ያሉ መመሪያዎችን ዘርዝረህ ጻፍ።

(ሀ) ኢየሱስ ክርስቶስ ለእኛ የኃጢአት መሥዋዕት ሆኖ ነው የሞተው። የሞተው ለእያንዳንዳችን ኃጢአት ብቻ ሳይሆን ኃጢአታችን በእኛ ላይ ያመጣውንም ርኩሰት ጭምር ነው ያስወገደልን። እኛ የነፃነው በተረጨው የኢየሱስ ክርስቶች ደም ነው! (1ኛ ኢ፲.1:2፥ ራዕይ 7:14)።

9ኛ ጥያቄ:- 1ኛ ዮሐ.1:7 እና ዕብራውያን 9:12-14 አንብብ። የኢየሱስ ደም ያስገኛቸው ውጤቶች ምን ምንድናቸው?

(ለ) ምንም እንኳን ዛሬ ኃጢአት እንደ መገናኛው ድንኳን ያለውን ሕንጻ ባያረክስ እኛን ያረክሰናል። ኃጢአት ስንሠራ ኃጢአታችንን መናዘዝ አለብን። በዚህም ጊዜ የኢየሱስ ደም ከኃጢአት ሁሉ ያነፃናል።

(ሐ) የመሪዎች ኃጢአት ከተራው ሕዝብ ኃጢአት እምብዛም አይበልጥም። ነገር ግን የእነርሱ ኃጢአት በተራው ሕዝብ ብዙ መዘዝን የሚያስከትል ነበር። አንድ መሪ በኃጢአት ሲወድቅ ብዙ ጊዜ ሌሎችም ተከትለውት በኃጢአት ይወድቃሉ። የሊቀ ካህኑና የመኮንኑ ኃጢአት ከፍ ያለ መሥዋዕት እንደጠየቀ ሁሉ የመሪዎችንም ኃጢአት ማስወገዱ በጣም ከባድ ነው።

10ኛ ጥያቄ፡- (ሀ) በአንተ ወይም በሌላ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ያሉ መሪዎች የሠሩት ኃጢአት በቤተ ክርስቲያናት ያሉትን ሰዎች እንዴት እንደጎዳ ተመልክተሃል? (ለ) ሉቃስ 12:48 እና ያዕቆብ 3:1 መሪዎች እራሳቸውን ከኃጢአት እንዲጠብቁ የሚያስጠነቅቃቸው እንዴት ነው?

(መ) ከኃጢአት ከመንጸታችን በፊት ሁሉ ስለ ኃጢአታችን ንስሐ ልንገባ ያስፈልገናል! (ኦሪት ዘሌዋ.5:5-6፣ 1ኛ ዮሐ.1:9)።

ሁለተኛ ቀን

የበደል መሥዋዕት

ኦሪት ዘሌዋውያን 5:14-6:7፣ 7:1-10

የመጨረሻው መሥዋዕት «የበደል መሥዋዕት ወይም የካሣ መሥዋዕት» በመባል ይታወቃል። ኃጢአተኛው ለበደለው እሥራኤላዊ ካሣ ለመክፈል ሲነሣ ወይም ከእግዚአብሔር ሲሰርቅ ነው ይህን የበደል መሥዋዕት የሚጠቀምበት። ከኃጢአት መሥዋዕት ለየት የሚያደርገውም ይህ ነው። ይቅርታ መጠየቁ ብቻ በቂ አይደለም፤ ለበደለው ወንድሙም ካሣ መስጠት ነበረበት።

አንድን ሰው ስንበድል፣ ብዙ ጊዜ ይቅርታ ብቻ ሳይሆን ካሣም መክፈል ይገባናል። የበደሉ መሥዋዕት ትክክለኛ የሆነ ይቅርታን ብቻ አልነበረም የሚያስገኘው፤ እግዚአብሔር ትክክለኛ የሆነ ካሣ መክፈሉን የሚያረጋግጥበት ሥርዓት ነው። ይህ ዛሬ ለእኛ ጥሩ መመሪያ ሊሆን ይችላል።

11ኛ ጥያቄ፡- ይቅርታ ብቻ ሳይሆን ካሣ ሊያስከፍሉን የሚችሉ ኃጢአቶችን ለምሳሌ ያህል ጥቀስ።

* ኦሪት ዘሌዋውያን 5:14-6:7፣ 7:1-10 አንብብ።

12ኛ ጥያቄ፡- ለበደል መሥዋዕት ይሰጥ የነበረው እንስሳ ምን ነበር?

13ኛ ጥያቄ፡- ለምን ዓይነት ኃጢአቶች ነው ኃጢአተኛው ይህን የበደል መሥዋዕት ማቅረብ የሚገባው?

14ኛ ጥያቄ፡- ኃጢአተኛው የበደለ መሥዋዕትን ከማቅረቡ በፊት ሌላ ሊያደርገው የሚገባው ነገር ምን ነበር?

1. ከበደለ መሥዋዕት ጋር የተያያዙ ሥርዓቶች

እንደሚታመለው መሥዋዕት ወይም የኃጢአት መሥዋዕት ሳይሆን ለበደለ መሥዋዕት ይቀርብ የነበረው ተባት በግ ብቻ ነው። እንስሳው እንዴት እንደሚሠዋ የተሰጠው ማብራሪያ ትንሽ ነው። በነሐሴ መሠዊያ ላይ መቅረብ እንደነበረበት ግን እናውቃለን። ምንም እንኳን ባይጠቀስም፤ ኃጢአተኛው እጁን በእንስሳው ላይ ጥና ኃጢአቱን መናዘዝ ያለበት ይመስለናል፤ (አሪት ዘተ-ልቁ 5:7)። ልክ እንደሚታመለው መሥዋዕት ደሙ በመሠዊያው ጎንና ጎን መረጨት ነበረበት፤ ስቡና የተወሰኑ የእንስሳው የሰውነት ክፍሎች እንደ ጎብረቱ መሥዋዕት መቃጠል ነበረብት። የተቀረው የእንስሳው ሥጋ የካህናቱ ነበር። ማንኛውም ካህን ይህንን ሥጋ በመገናኛው ድንኳን ውጪኛ ግቢ መብላት ይችላል ነበር።

2. ለምን ዓይነት ኃጢአቶች ነበር ይህ የበደለ መሥዋዕት የሚቀርበው?

የበደለ መሥዋዕት የሚያስፈልጋቸውን ኃጢአቶች በሙሉ ማጤኑ ይከብዳል። ቢሆንም የሚከተሉት ኃጢአቶች እንደ ምሳሌ ተጠቅሰዋል፡-

(ሀ) ማናቸውም ሰው ለእግዚአብሔር በተቀደሰው በማናቸውም ነገሮች ላይ ኃጢአት ቢሠራ የበደለ መሥዋዕት ማቅረብ አለበት፤ (አሪት ዘሌዋውያን 5:14)። ምናልባትም እነዚህ የተቀደሱ ነገሮች ከአምልኮ ቤተ መቅደሱ ጋር ሳይያያዙ አይቀሩም። ኃጢአተኛውም ለእግዚአብሔር አንድ ነገር እስማሊሁ ብሎ ቃል ገብቶ ሳይፈጽመው ቀርቶ ይሆናል። ወይም ደግሞ ፍየል ማምጣት ሲኖርበት ሁለት እርግቦች አምጥቶ ይሆናል። ወይም በቤተ መቅደሱ ለጌታ መስጠት የሚገባውን አሥራት ሳይሰጥ ቀርቶ ይሆናል፤ እነዚህ ነገሮች በሙሉ የእግዚአብሔር ንብረት ናቸው፤ ኃጢአተኛው ግን ለጌታ መስጠት የሚገባውን ነገር አልሰጠም።

ኃጢአተኛው ለእግዚአብሔር አውራ በግ ብቻ ሳይሆን ማምጣት ያለበት ካህኑ በጌታ ላይ ያለውንም ዕዳ ገምግሞ እንዲያመጣ ያደርገው ነበር። ኃጢአተኛውም በእግዚአብሔር ላይ ያለበትን ዕዳ የዕዳውንም 20% ጨምሮ ለካህኑ ማስረከብ አለበት። እግዚአብሔር ኃጢአተኛውን ይቅር የሚለው ዕዳውንና 20% ጭማረውን ከፍሎ አውራ በጉን መሥዋዕት ካቀረበ በኋላ ነው።

(ለ) ማንኛውም ሰው በማያውቀው መንገድ እግዚአብሔር አትሥሩ ካላቸው ትዕዛዛት አንዲቱን መተላለፉንና የእግዚአብሔር ቁጣ በእርሱ ላይ መኖሩን ድንገት ቢገነዘብ በደለኛ ይሆናል፤ (አሪት ዘሌዋ.5:17)። ሕሊናው ኃጢአተኛ እንደሆነ ይጠቁመዋል። ስለዚህም በእግዚአብሔር ፊት አውራ በግ አቅርቦ መሠዋት ነበረበት። እግዚአብሔርን እንዴት እንደበደለ በግልፅ ባለማወቁ ምክንያት 20% እንዲፍል አይደረግም ነበር።

(ሐ) አንድ ሰው ባልንጀራውን ቢበዘብዝ ወይም ከእርሱ ቢሰርቅ የበደለ መሥዋዕት ማቅረብ ነበረበት፤ (አረት ዘሌዋ.6:1-3)። ለባልንጀራው ይመለስ የነበረው ዕዳውን በሙሉ ብቻ አይደለም፤ የዕዳውን 20% ጭምር ነው እንጂ። ይህም የሆነው ባልንጀራውን በማስቀየሙ ነው። ኃጢአተኛው እግዚአብሔርን ብቻ አልነበረም ይቅርታ የሚጠይቀው፤ የበደለውን ወንድሙንም ይቅርታ ጠይቆ እውነተኛነቱን ለማሳየት የወሰደውን ነገር መመለስ ነበረበት።

3. ከበደለ መሥዋዕት የምናገኘው ትምህርት

15ኛ ጥያቄ፡- ከበደለ መሥዋዕት ውስጥ ለቤተ ክርስቲያንህና ለአንተ ይጠቅማሉ ብለህ የምትላቸውን መመሪያዎች በዝርዝር ጻፍ።

(ሀ) ትንቢተ ኢሳይያስ 53:7፡ የሚመጣውን መሢሕ ኢየሱስ ክርስቶስን «እንደ በደለ መሥዋዕት» አድርጎ ያቀርበዋል። በእግዚአብሔር ላይ እጅግ በጣም ትልቅ ኃጢአት ብንሠራም በሱ ዓይን ብዙ የኃጢአት ዕዳ እንዳለብን ቢያውቅም ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ የኃጢአታችንን ዋጋ በሙሉ በመስቀሉ ላይ ከረለለን፤ (ቶላስይስ 2:13-14)። (ለ) ማንኛውም ኃጢአት በእግዚአብሔር ላይ የሚደረግ በመሆኑ ይቅርታ ያስፈልገዋል። በባልንጀራችን ላይ ኃጢአት ስናደርግ ደገም ይቅርታ ልንጠይቀው ይገባል። በእግዚአብሔር ዓይን ባልንጀራችንን ስንበድል የሚታየው እራሱ እንደበደለነው ነው። ሕይወታችን በእግዚአብሔርም በሰውም ፊት ንጹህ ሊሆን ይገባል፤ (ማቴ.5:23-24)። የወንጌል መልእክት ከእግዚአብሔር ጋር ብቻ ኅብረት እንዲኖረን አይደለም የሚገልጸው፤ ከሰው ጋርም ኅብረት ሊኖረን እንደሚገባ ይናገራል፤ (ኤፌሶን 4:25+ 32)።

16ኛ ጥያቄ፡- ማቴ.6:14-15 አንብብ። ከእግዚአብሔር ይቅርታ እንድናገኝ ምን ማድረግ እንዳለብን ነው የሚናገረው የእግዚአብሔር ቃል?

(ሐ) ለእግዚአብሔር ስለት ተስለን ካልፈጸምነው ከእግዚአብሔር እንደ ሰረቅን ነው የሚቆጠረው። አሥራታችንና ምጽዋታችንን ካላቀረብን እንደ ስርቆት ነው የሚታየው። ብዙ ክርስቲያኖች መሪዎችም ጭምር ሊሰጡ የሚገባቸውን ስለማይሰጡ መንፈሳዊ ሌቦች ሆነው ነው የሚኖሩት። አንተስ በእግዚአብሔር ፊት ሌባ ነህ?

(መ) ባልንጀራችንን ከሰረቅን ይቅርታ ብቻ መጠየቁ በቂ አይደለም። ካሳ መስጠት ይገባናል። የሰረቅነውን ነገር መመለስ ይኖርብናል። እውነተኛ ሆነን መፀፀታችን የሚታወቀው ያለብንን ዕዳ ከፍለን አቋማችንን ስንቀይር ነው።

17ኛ ጥያቄ፡- ሀ) አንድ ሰው በቤተ ክርስቲያንህ ውስጥ ሲሰርቅ ይህን ሥርዓት ይከተላል?

ለ) የሰረቀውን ዕቃ መልሶ ንስሐ ይገባል ወይስ ንስሐ ብቻ በቂ ነው ይላል?

ሐ) ዕቃውን መመለሱ ተገቢ ይመስላል?

መ/ አግዚአብሔር በመያዛችን በፊት ኃጢአታችንን እንድንናዘዝ ይፈልጋል እንጂ ከመያዛችን በኋላ እንድንናዘዝ አይፈልግም።

በአሪት ዘጸአት 22:6-9 ላይ አንድ ሰው ወዳጁን ሰርቶ ቢጎዳው ወደ ፈራጆችም ቢቀርብ የሰረቀውን መልሶ በተጨማሪም የዕቃውን ዋጋ ሙሉ በሙሉ መክፈል ነበረበት። ይህም ግለት የሰረቀውን ያህል እጥፍ መክፈል ነበረበት ሆኖም በራሱ አነሳሽነት መጥቶ ኃጢአቱን ቢናዘዝ የዋጋውን 20% ብቻ ነበር በተጨማሪ የሚከፍለው። እግዚአብሔር በሌሎች ሰዎች ዘንድ ታማኝ ሆነን እንድንገኝ ይፈልጋል። ከጎዳናቸው እነሱ መጥተው እስኪወቅሱን ድረስ መጠበቅ የለብንም፤ ነገር ግን ወደ እነርሱ ሄደን ኃጢአታችንን ተናዘዘን ዕዳችንንም መክፈል ይኖርብናል።

የአምስቱ መስዋዕቶች ማጠቃለያ

እግዚአብሔር በብሉይ ኪዳን ውስጥ እሥራኤላውያን እንዲያቀርቡ ያዘዛቸውን አምስቱን መስዋዕቶች ተመልክተናል። እነዚህ አምስት መስዋዕቶች ለእግዚአብሔር አምልኮ መሠረት ናቸው። ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ለእኛ መሞት እነዚህ መስዋዕቶች የተወሰነ ነገር አሳይተውናል። በተጨማሪም እግዚአብሔርን እንደሚፈልገው እንዴት ግምለክ እንደሚገባን ያሳዩናል። ስለ መስዋዕቶቹ ያለውን ማጠቃለያ በሠንጠረዥ ላይ ተመልከት።

በተለይ ኃጢአት በተመለከተ ከፍተኛ ትኩረት የሚሰጡ ሦስት መስሪቶች ነበሩ፤ እነርሱም፡-

1. የሚቃጠለው መስሪቶች በእግዚአብሔር ፊት የሞት ፍርድ የተፈረደበትን ኃጢአትኛ ያመለክታል። በሰውዬው ሞት ፈንታ እግዚአብሔር የእንስሳውን ሞት ነው የሚቀበለው። እኛም ብንሆን ሁላችንም በእግዚአብሔር ፊት ኃጢአተኞች ነን፤ የኃጢአት ሞት ደግሞ ሞት ነው፤ (ሮሜ 3:23)። እግዚአብሔር ግን በእኛ ፈንታ በመስቀል ላይ እንዲሞት ልጁን ኢየሱስ ክርስቶስን ወደ ዓለም ላከ። የክርስቶስን ሞት በሚያመለክተው ማለት በሚቃጠለው መስሪቶች አማካኝነት ነበር ኃጢአተኛው ከሞት የዳነው።

2. የኃጢአት መስሪቶች ደግሞ ኃጢአት የሚያመጣውን መዘዝ ያመለክታል። ኃጢአተኛው ስለ ኃጢአቱ ተጠያቂ ብቻ አይደለም፤ ኃጢአቱ እግዚአብሔርን የሚያመለክበትን መንገድ አርክሶታል። የእንስሳው ደም ነበር የሰውዬውን ኃጢአትና የአምልኮ ቦታውን የሚያፀዳው። ኃጢአት በሠራን ቁጥር ከኢየሱስ ክርስቶስ ጋር ያለን ግንኙነት ይቋረጣል ሕይወታችንም ይረከባል። በዚህ ጊዜ ግን የኢየሱስ ክርስቶስ ደም ያለማቋረጥ ከኃጢአታችን ያነፃናል። በዚህ ምክንያት ነው መጽሐፍ ቅዱስ ወደ እግዚአብሔር ያለ ማቋረጥ በመቅረብ ኃጢአታችሁን ተናዘዙ የሚለው፤ (1ኛ ዮሐ. 1:9)።

3. የበደሉ መስሪቶች ትልቅ ዕዳ ኖሮበት በእግዚአብሔር ፊት እንደበደለኛ የቀረበን ሰው ያመለክታል። ሰውዬው በእግዚአብሔር ላይ ኃጢአት ሠርቷል። ባለ ዕዳውም ሆኗል። እኛም በእግዚአብሔር ላይ ኃጢአት ስንሠራ የእርሱ ባለዕዳዎች ነን። ለእኛም ኢየሱስ ክርስቶስ ዕዳችንን ስለ ከፈለለን እነሆ አሁን ነፃ ወጥተናል። በብሉይ ኪዳን ውስጥ እግዚአብሔር ተባቱን በግ እንደ ዕዳ መክፈያ አድርጎ ይቀበለው እንደ ነበር ነገር ግን በተጨማሪም ሰዎችን ስንበድል የበደልናቸውን ለእነርሱ በመናዘዝ ከእነርሱ ጋር ያለንን ግንኙነት እንድናስተካክል እግዚአብሔር ይፈልጋል።

የተቀሩት ሁለቱ መስሪቶች ከምስጋና ጋር የተያያዙ ናቸው። እነርሱም፡-

1. የእህሉ ቁርባን እግዚአብሔር ለሕዝቡ የዕለት ጉርሱን ስለሚሰጠው ስለሚባርከው ሕዝቡ የሚያቀርብለትን ውዳሴና ምስጋና ያመለክታል። እኛም እግዚአብሔርን ስለሚሰጠን ነገር ሁሉ ማመስገን ይኖርብናል። ስለሚሰጠን ነገር ማመስገናችንን የምናመለክተው አሥራታችንንና መስሪቶቻችንን ለእግዚአብሔር ስንሰጥ ነው።

2. የኅብረት መስሪቶች ደግሞ እግዚአብሔር ስለሰጣቸው ልዩ በረከቶችና የጸሎት መልሶች የሚቀርበውን ምስጋና ያመለክታል። በተጨማሪም በእግዚአብሔር ቤተ ሰብ ውስጥ ከሌሎች ጋር ያለንን ኅብረት ያመለክታል።

ምንም እንኳ ወደ እግዚአብሔር ከኃጢአታችን ለመንጸት በመጀመሪያ ወደ እርሱ በንስሐ መቅረብ ቢኖርብንም አምልኮአችን እዚህ ላይ መቆም የለበትም። እንዲያውም እሱን በማመስገንና በማወደስ ከእርሱ ጋር ኅብረት እንዲኖረን ማድረግ ያስፈልገናል።

18ኛ ጥያቄ፡- እነዚህ አምስቱ መሥዋዕቶች ለአንተ ሕይወትና ለቤተ ክርስቲያንህ ስለ እውነተኛ አምልኮ ምሳሌ ሊሆኑ የሚችሉት እንዴት ነው?

ክርስቲያን ካሁን ወዲያ የደም መሥዋዕት ማቅረብ አያስፈልገውም። ለኃጢአታቸው አሁንም የደም መሥዋዕት የሚያቀርቡ ሰዎች ተሳስተዋል። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የመጨረሻው መሥዋዕት ነው። ለሰው ልጆች ኃጢአት ደሙን አፈሰሰ። ክርስቲያኖች ለኃጢአታቸው የደም መሥዋዕት ለማቅረብ ካሰቡ የኢየሱስ ሞት ሙሉ በሙሉ ኃጢአታቸውን እንደደመሰሰላቸው በሙሉ ልብ አያምኑም ማለት ነው፤ (ዕብራውያን 10: 11-18)።

19ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 12: 1፥ ፊልጵ.4: 18፥ ዕብ.13: 15-16 አንብብ።

ሀ) ለእግዚአብሔር ማቅረብ የሚገባንን የተለያዩ መሥዋዕቶች ዘርዝረህ ጻፍ፤ (ጥቅሶቹን ተመልከተህ)።

ለ) እነዚህን መሥዋዕቶች በምን ዓይነት መንገድ በሕይወትህ እንደምታቀርባቸው ዘርዝረህ ጻፍ።

ሆኖም እኛም ብንሆን ለእግዚአብሔር ማቅረብ ያለብን መንፈሳዊ መሥዋዕቶች አሉን፤ (1ኢጥ. 2: 5)። እነዚህ መንፈሳዊ መሥዋዕቶች የሚጀመሩት ለእግዚአብሔር ሁለንተናችንን አላልፈን ሰጥተን የእርሱን ፈቃድ ጠብቀን እርሱ እንደፈለገ እንዲጠቀምብን ስናደርግ ነው። እነዚህ መሥዋዕቶች ንብረታችንንና ገንዘባችንን ለእግዚአብሔር መስጠትን በኢየሱስ ስም ለሌሎች ደግ መሥራትንና ለእግዚአብሔር የምስጋና መሥዋዕት ማቅረብን ያጠቃልላሉ። እነዚህን የመሳሰሉት መሥዋዕቶች ለእግዚአብሔር እያቀረብን ነው ወይ?

ሦስተኛ ቀን፡ -

በመገናኛው ድንኳን ውስጥ ያለው የአምልኮ ሥርዓት አጀማመር

አሪት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 8-9

እስካሁን ድረስ ባለው የአሪት ዘሌዋውያን ጥናታችን እግዚአብሔር በብሉይ ኪዳን ያለውን የአምልኮ ሥርዓት እንዴት እንዳፈለቀ ተመልከተናል። በመጀመሪያ ለሙሴ በተሰጠው የማያወላውል ትዕዛዝ መሠረት እንዴት መገናኛ ድንኳኑ እንደተሠራ ተመልከተናል። ሁለተኛ ሕዝቦቹ በአምስት የተለያዩ መሥዋዕቶች ታገዘው እንዴት ቀርበው ከእርሱ ጋር ኅብረት መፍጠር እንደሚችሉ የሚያሳይ የተብራራ መመሪያ እግዚአብሔር ለሙሴ እንደሰጠው እናያለን። ዛሬ ደግሞ ካህናቱ እንዴት ነጽተውና ተለይተው የአምልኮ ሥርዓቱን ለመምራት እንደሚችሉ እንመለከታለን።

በቤተ ክርስቲያናቸው ውስጥ እግዚአብሔር ስጦታ ያላቸው ሰዎች ሕዝቡን እንዲመሩ ያደርጋል። እንደ ካህናቱ በእግዚአብሔር መጠራት አለባቸው። የመሪዎችን ሥራ በተመለከተ በአራት ዘሌዋውያን ውስጥ የተሰጡ ብዙ መመሪያዎችን ልናጤን እንችላለን።

20ኛ ጥያቄ፡ - ሀ) በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ያሉ መሪዎች ለአገልግሎት የሚመረጡት እንዴት ነው?

ለ) በሕይወታቸው ውስጥ የእግዚአብሔርን ጥሪ የሚያውቁት እንዴት ነው?

ሐ) ኃላፊነቶቻቸው ስምን ምንድን ናቸው?

* አራት ዘሌዋውያን 8-9 አንብብ።

21ኛ ጥያቄ፡ - ካህናቶቹን ቅዱሳንና መሥዋዕትን ለማቅረብ ብቁ የሚያደርጓቸው ለእግዚአብሔር የቀረቡ መሥዋዕቶች ምን ምንድን ናቸው?

22ኛ ጥያቄ፡ - በምዕራፍ 8 ላይ እነዚህን መሥዋዕቶች ያቀርብ የነበረው ማነው?

23ኛ ጥያቄ፡ - የእሥራኤልን ሕዝብና እራሱን ለማንጸት አሮን ያቀርብ የነበረው መሥዋዕቶች ምንና ምን ነበሩ?

24ኛ ጥያቄ፡ - አራት ዘጸአት 39፡1-31 አንብብ።

* ለአሮንና ለካህናቱ የተሰጡትን የተለያዩ ልብሶች በዝርዝር ጻፍ።

እግዚአብሔር መገናኛ ድንኳኑን በሠራበት ወቅት አብሮ ለሊቀ ካህናትና ለካህናት የሚሆኑ የተለዩ ልብሶችን በሕዝቦች አማካኝነት ያስፋ ነበር። ይህም የተደረገው በመገናኛው ድንኳን ውስጥ ለሚኖራቸው አገልግሎት ለይቶ ለማዘጋጀት ነው። መገናኛው ድንኳን ከተሠራ በኋላ የመሥዋዕቶቹን አቀራረብ በተመለከተ ተገቢው መመሪያ ከተሰጠ በኋላ ካህናቱ ከተለዩ በኋላ የሚቀረው እግዚአብሔር የሚመለከበት ጊዜ ነው። በዚህም ምክንያት እግዚአብሔር ሙሴን አሮንንና አራት ልጆቹን፣ ልብሶቻቸውን፣ አሮንና ልጆቹ የሚቀቡትን የቅባቱን ዘይት፣ ወይፈን፣ ሁለት ደንግሌ በጎችና ቂጣ እንጀራ የሞላ ሌማት በእኔ ፊት መገናኛው ድንኳን ደጃፍ ሰብስብ አለው። የእሥራኤል ሕዝብ በሙሉ በተለይም ሽማግሌዎቹ የሕዝቡን አምልኮ የሚመሩት ካህናቶች ተለይተው የሚመረጡበትን ይህን ቀን ለመመልከት ይወጡ ነበር።

እስካሁን ባለው የአራት ዘሌዋውያን ጥናታችን እንዳየነው ያለማቋረጥ የአምልኮ ሥርዓቱን በዝርዝር ይሰጥ የነበረው እግዚአብሔር ነው። አሁንም ደግሞ ሙሴ አሮንንና ልጆቹን ለካህነት የመረጠ፣ በመገናኛው ድንኳን ውስጥ ያለውን የአምልኮ ሥርዓት በዝርዝር የሰጠ፣ እግዚአብሔር ብቻ እንደሆነ ሕዝቡ ያስታውሳል። የተመረጡትና ሥርዓቱ የተደነገገው በእግዚአብሔር ነው እንጂ በሙሴ አይደለም። እነዚህ የእግዚአብሔር ምርጫ እንጂ የሙሴ አልነበሩም።

ይህ ለካህነት ተለይተው የሚቀርቡበት ሥርዓት በሙሴ ብቻ የሚሠሩ ብዙ ክንዋኔዎችን ያካተተ ነው።

አንደኛ፡- ይህ ሥርዓት የሚጀመረው ሙሴ አርገንና ልጆቹን በመገናኘው ድንኳን ፊት ለፊት የቆመው የነሐስ መሠዊያ ድረስ ሲያመጣቸው ነው። በዚህ ሥፍራ ሙሴ በውኃ ያጥባቸዋል። ይህ ውጫዊ ሥርዓት በእግዚአብሔር ፊት ቆመው ከማገልገላቸው በፊት ሊኖራቸው የሚገባውን የልብ ንጽህና የሚያመለክት ነው። ሁሉ በእግዚአብሔር ፊት ተርበው አገልግሎት ከመጀመራቸው በፊት ካህናቶቹ እግርና እጃቸውን በሳህት ላይ ይታጠቡ ነበር። ይህም ዕለት በዕለት ንስሐ ገብተው ከኃጢአታቸው መንፃት እንዳለባቸው ያስታውሳቸዋል፤ (ኦሪት ዘጸአት 30: 19-21)።

25ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ከእኛ ዕለት በዕለት ከኃጢአት መንፃት ጋር የሚመሳሰለው እንዴት ነው? በተለይ ለእግዚአብሔር አገልግሎት ስንቀም? ለ) ከዚህ ክፍል ለመሪዎች የሚሆን ምን ዓይነት ትምህርት ነው የምናገኘው?

ሁለተኛ፡- ሙሴ ለየት ያሉ ልብሶች ካህናቶቹን ያለብሳል። ግንኙውም ካህን ከሌላው እሥራኤላዊ የሚለይበት ልብስ አለው። ሊቀ ካህኑ ግን፣ ከሁሉም ለየት ያለ ቀንጆ አለባበስ ነው ያለው። ይህ የሆነው የሱን ቦታ ቅድስና ለማሳየት ነው። የሊቀ ካህኑ ለየት ያሉ ልብሶች የሚከተሉት ናቸው፡-

ሀ) ነጭ ጥብቆ

ለ) መታጠቂያ

ሐ) ቀለሙ ወይን ጠጅ የሆነ ቀሚስ። በቀሚሱም ላይ የርግን ፍሬ ቅርፅ ያለው ገምጃና ትናንሽ ደወሎች ነበሩ፤ በሚሄድበትም ጊዜ ድምጽ ያሰማሉ።

መ) በብልሃት የተጠለፈ ኤፋድ ይህም የተያያዘው በቋድ ላይ ነበር። ቋዱም ውስጥ የእሥራኤል አሥራ ሁለት ነገዶች ስም የተጻፉባቸው ሁለት የከበሩ ድንጋጾች አሉ። ሠ) ኤፋዱ ላይ ጥሩር ነበር። ሃያ አምስት ሳንቲ ሜትር የሆነ ጨርቅ ነበረበት። በዚህ ጨርቅ ውስጥ አሥራ ሁለቱን ነገድ የሚወክሉ ጌጣ ጌጦች ነበሩ።

ረ) ኡሪምንና ቱሚምን የሚቀመጥበት አንድ ኪስ በጥሩሩ ላይ ነበር። ለየት ባሉ ጊዜያት በብሉይ ኪዳን ዘመን በእነዚህ ሁለት ነገሮች በመጠቀም ነበር ካህኑ የእግዚአብሔርን ፈቃድ የሚያውቀው። ለምሳሌ፡ አንድ ንጉሥ ወደ ጦር መሄድ እንዳለበት ወይም እንደሌለበት ለማወቅ ከረለገ ወደ ሊቀ ካህኑ ይቀርባል፤ ሊቀ ካህኑም በእነዚህ ሁለት ነገሮች በመጠቀም የእግዚአብሔርን ፈቃድ ለንጉሡ ያሳውቃል።

(ሰ) በአርገን እራስ ላይ መጠምጠሚያ ተደርጎለታል። በመጠምጠሚያው ላይ «የተቀደሰው አምላክ» የሚል ጽሑፍ ያለው ወርቅ ነበር። ይህ ነገር እግዚአብሔር ቅዱስ እንደሆነ ሕዝቡ የሚያስታውሰው ነው። በተጨማሪም ሊቀ ካህኑ ለእግዚአብሔር አገልግሎት የተለየ እንደሆነ ያስገነዝባል።

እግዚአብሔር ካህናቱና ሊቀ ካህኑ ይህን ዓይነት ለየት ያለ ልብስ እንዲለቡ ያደረገው ለእነርሱ ክብር እንዲያስገኝላቸው አይደለም። ልብሶቹ ብዙ ዓላማዎችን አካትተዋል፡- (1) የእግዚአብሔር አምላክ በጣም ለየት ያለና የተቀደሰ እንደሆነ ይገልጻሉ። (2) በእግዚአብሔር እና በሰዎች መካከል ሆነው አስታራቂ የሆኑት ካህናት፤

ያላቸውን ለየት ያለ ሥልጣንና ሐላፊነት ያመለክታል። ይህን የክህነት ልብስ ያደርጉ የነበረው በመገናኛ ድንኳን ውስጥ ያለውን የአምልኮ ሥርዓት ሲመሩ ብቻ ነው። (3) በሊቀ ካህኑ አገልግሎት አማካኝነት እሥራኤልን የሚጎበኘው አምላክ ምን ያህል ኃያል ቅዱስና ጻድቅ እንደሆነ የሚያሳስቡ ልብሶች ናቸው።

እንደቀድሞው የተለየ ሊቀ ካህናት ስለሌሉ ሁላችንም ካህናት ስለሆንን (1ኛ ጴጥ. 2:5፣ ራዕይ 1:6)፣ በሰውና በእግዚአብሔር መካከል ያለው አስታራቂ ጌታ ኢየሱስ በመሆኑ (1ኛ ጢሞ. 2:5)፣ መሪዎችን ከሌላው ሕዝብ የሚለይ ልብስ እያስፈልገንም። የተለየ የክህነት ልብስ የምንጠቀም ከሆነ ግን ልብሱ ለሰዎች ሳይሆን ለእግዚአብሔር ክብር መሰጠቱን ማረጋገጥ ይኖርብናል።

26ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ለምንድነው አንዳንድ ሰዎች ወይም መዘምራን የተለየ ልብስ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የሚያደርጉት? ዓላማቸው ምንድነው?

ለ) ይህ ነገር ጥሩ ነው ወይስ ጥሩ አይደለም? ለምን?

ሐ) ይህ ነገር በብሉይ ኪዳን ውስጥ ካለው ከእግዚአብሔር ዓላማ ጋር የሚመሳሰለው እንዴት ነው?

27ኛ ጥያቄ፡- የሐንስ ራዕይ 1:13 አንብብ። የሊቀ ካህኑ ልብስ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ካደረገው ጋር የሚመሳሰለው እንዴት ነው?

ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ የእኛ ሊቀ ካህን ነው። በዚህም ምክንያት በመንግሥተ ሰማያት የሚያገለግለን የሊቀ ካህኑን ዓይነት ልብስ አድርጎ ነው።

ሦስተኛ፡- ሙሴ መገናኛ ድንኳኑንና በውስጡ የሚገኙትን የአምልኮ ዕቃዎች በሙሉ በቅባቱ ዘይት ቀባቸው። በነሐስ የተሠሩትን መሠዊያና ሳሐን ለተቀደሰ አምልኮ ለይቶ እንዳስቀመጣቸው ይጠቁግል። በብሉይ ኪዳን ዘመን የሚቀርቡ ነገሮች በእግዚአብሔር ዘንድ ለየት ሌላ ዓላማ የሚፈለጉ ናቸው። በዚህ ምክንያት ነው ሳሙኤል ዳዊትን የቀባው፣ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስም መሢሕ ወይም «የተቀባ» የሚል ስያሜ የተሰጠው። ጌታ ኢየሱስ እንደ ዳዊት በእግዚአብሔር ለተለየ ዓላማ የተመረጠ ነበር።

አራተኛ፡- ሙሴ ለአርንና ለልጆቹ በመጀመሪያ የኃጢአቱን መሥዋዕት በኋላም የሚቃጠለውን መሥዋዕት ያቀርባል። ይህ ለአርን፣ ለልጆቹና፣ ለእሥራኤል ሕዝብ አርን ኃጢአተኛ እንደሆነ የሚያሳይ ሥርዓት ነው። የእግዚአብሔርን ልጆች ለማንጸት ከመዘጋጀቱ በፊት፣ አርን እራሱን ከግል ኃጢአቱ ሁሉ ማንጸት ነበረበት። ለራሱ መሥዋዕት ማቅረብ የማይገባው ምንም ኃጢአት ያልነበረበት ዘላለማዊው ሊቀ ካህን ጌታ ኢየሱስ ብቻ ነው። እርሱ እራሱን ለኃጢአተኞች መሥዋዕት ለማቅረብ ብቻ ነው የመጣው።

የኃጢአቱ መሥዋዕት ሁለት ዓላማዎች ነበሩት። በመጀመሪያ ማደሪያውን ከኃጢአት ላማንጸት ነው። ስለዚህ የነሐስ መሠዊያ ይፀዳና ለአምልኮ ይዘጋጅ ነበር። አርንና ልጆቹ የሠሩት የተወሰነ ኃጢአት ባለመኖሩ በኃጢአት መሥዋዕት ጊዜ እንደሚደረገው ደሙን በቅዱስ ቦታ ወስደው በመጋረጃው ላይ ወይም በዕጣኑ መሠዊያ

ላይ አያደርጉም ነበር። ደሙ የሚረጨው በነሐሱ መሠረያ ላይ ብቻ ነው። የተቀረው ሥርአት ደግሞ ለማንኛውም ሌቀ ካህን እንደሚሠዋው የኃጢአት መሥዋዕት ነበር የሚቀርበው።

እንደማንኛውም የሚቃጠል መሥዋዕት ለዚህ የሚቃጠል መሥዋዕት ይሠዋ የነበረው አውራ በግ ነው። ይህ ሥርዓት የካህናቱ የኃጢአት ጥጋ እንደተከፈለ እነርሱ ደግሞ እራሳቸውን ለእግዚአብሔር አገልግሎትና ትዕዛዝ አሳልፈው እንደሰጡ የሚያመለክት ነው።

28ኛ ጥያቄ፡- እነዚህ ትምህርቶች ዛሬ ላሉት መሪዎች ምን ያህል ነው መልካም አርአያ የሚሆኑት?

አምስተኛ፡- ለአርንና ለልጆቹ ቅድስና ብሎ ሙሴ ሌላ አውራ በግ ይሠዋል። ይህ መሥዋዕት ከደህንነት መሥዋዕት ጋር ይመሳሰላል። ሙሴ የአውራ በጉን ደም ወስዶ የቀኝ ጆርአቸውን ጫፍ፣ የቀኝ እጃቸውን አውራጣት፣ የቀኝ እግሮቻቸውን አውራጣት አስካና በልብሳቸው ላይ ረጨው። ይህ ደም ለአገልግሎት መንፃታቸውን የሚያመለክት ነው። እንደ እግዚአብሔር ተወካዮች ጆርአቸው የእግዚአብሔርን ድምጽ ለመስማት የተዘጋጀ መሆን እንዳለበት እጆቻቸው ተለይተው እግዚአብሔርን ደስ በሚያሰኝ ሁኔታ የእርሱን ሥራ መሥራት እንዳለባቸውና እግሮቻቸው ደግሞ ሙሉ በሙሉ የእግዚአብሔርን መንገድ ተከትለው መራመድ እንዳለባቸው የሚያሳስባቸው ሥርዓት ነው። ልብሶቻቸውም የተረጨት፣ ሁለንተናቸውን ለእግዚአብሔር እንደሰጡ ለማሳየት ነው።

29ኛ ጥያቄ፡- ይህ ሥርዓት ሁለንተናችንን ለእግዚአብሔር አገልግሎት ስለ መስጠት የሚያስተምረን ትምህርት ምንድነው? (ሮሜ 12፡1-2 አንብብ)።

ይህ ሥርዓት ከደህንነት መሥዋዕት ጋር በአውራ በጉ ምክንያት ይመሳሰላል። የእግዚአብሔር የሆነው በነሐሱ መሠረያ ላይ ይሠዋ ነበር፤ የካህናቱ የሆነውን ደግሞ ሙሴ ይወስደው ነበር። የቀኝ ወርቅ የመወዝወዝ ቁርባንና የእህሉ ቁርባን ይሰጡ የነበሩት ለአርን ነው፤ በስተመጨረሻም በመሠረያው ላይ ይቃጠሉ ነበር። የተቀረውን ሥጋ አርንና ልጆቹ በመገናኛው ድንኳን ውጪኛ ገቢ ውስጥ እንዲበሉ ሙሴ ትዕዛዝ ይሰጣል።

ስድስተኛ፡- ሙሴ ዘይቱንና ደሙን ቀላቅሎ እንደገና አርንና ልጆቹን ቀባቸው። ይህ ለእግዚአብሔር አገልግሎት ሲዘጋጁ ከኃጢአት መንጻት እንዳለባቸው የሚያሳይ ሥርዓት ነው።

ሰባተኛ፡- ሙሴ አርንና ልጆቹ ለሰባት ቀን ያህል ከማገበሩ ድንኳን ደጃፍ ላይወጡ እንዲቆዩ አዘዛቸው። በዚህ ጊዜ እግዚአብሔርን በመገናኛ ድንኳን ውስጥ የማገልገል ሐላፊነታቸውን ለመወጣት ዝግጅት በማድረግ ላይ ነበሩ። በዚህ በሰባት ቀን ውስጥ ዕለት ዕለት በመሠረያው ላይ ለእነርሱና ለመሠረያው የኃጢአት መሥዋዕት ሆኖ ወይፈን ይቀርብ ነበር፤ (ኦሪት ዘጸአት 29፡35)።

በመጨረሻም አሮንና ልጆቹ እግዚአብሔር የሰጣቸውን ትዕዛዝ ሙሉ በሙሉ በደንብ እንዲጠበቁ ሙሉ ማስጠንቀቂያ ይሰጣቸዋል። ትዕዛዙን ካልጠበቁ የእግዚአብሔር የሞት ፍርድ በላያቸው ላይ ይወሰንባቸዋል። የእግዚአብሔር አምልኮ ለእራሱ ለእግዚአብሔር የተለየ ነው፤ ስለዚህም ጥልቅ በሆነ አክብሮት ልንመለከተው ይገባል። የእግዚአብሔርን ትዕዛዝ ሙሉ በሙሉ መጠበቃቸውን ማረጋገጥ አለባቸው። እግዚአብሔር ከእኛም ቢሆን ከእንገት በላይ የሆነ አክብሮት አይፈልግም፤ ሕገጋቱን ብሙሉ እንድንጠበቅለት ይፈልጋል።

አያሌ ክርስቲያኖች ዛሬ መሪዎቻቸው ለአዲስ አገልግሎት በሚመረጡበት ጊዜ የተለየ ዕለት አድርገው በመውሰድ በተለየ አኳኋን ያከብሩታል። ይህ ልማድ አንዳንድ ጊዜ እግዚአብሔር በመሪዎቹ ላይ ያስቀመጠው ኃላፊነት ምን ያህል ከባድ እንደሆነ ሊያሳያቸውና ሊያስታውሳቸው ይችላል። ያለ ጥልቅ ሐሳብና ጸሎት በእግዚአብሔር ቤት ውስጥ ሥልጣንን መያዝ አይገባንም። የበጎቹ እረኞች በምንሆንበት ጊዜ እግዚአብሔር ከእኛ ብዙ ነገር ይጠበቃል።

30ኛ ጥያቄ፡- ለየት ባለ ጾምና ጸሎት አዳዲስ መሪዎችን የሚመርጡ ማኅበራትን ታውቃለህ? ለምንድነው እንደዚህ የሚያደርጉት?

ከስምንት ቀን ቆይታ በኋላ፡ በሙሴ መሪነት አሮን የሊቀ ካህንነት ማለት የእሥራኤል ልጆች የመንፈሳዊ መሪነት ሥራውን ጀመረ። ይህ ቀን በጣም ትልቅ የአምልኮ እንደሆነ ይታሰብ ነበር። ምክንያቱም «እግዚአብሔር ይገለጥላችኋል» (አራት ዘመናዊ 9:4፤ 6) ብሎ ለአሮን ታል የገባበት ቀን በመሆኑ ነው። ይህንን ቀን ምክንያት በማድረግም የእሥራኤል ሽማግሌዎች ተሰብስበው ነበር። አሮን አገልግሎቱን የሚጀምርበትን ቀን በሁለት ልንክፍለው እንችላለን። ይኸውም፡-

አንደኛ፡- አሮን ይህን የአምልኮ ቀን ለእራሱ መሥዋዕት በማቅረብ ነው የጀመረው። የሌሎችን መሥዋዕት ለማቅረብ ከመዘጋጀቱ በፊት ሊቀ ካህኑ እራሱን ሲያነጻ ይገባል። በመጀመሪያ ስለ ኃጢአት መሥዋዕት እምባሳ አቀረበ። ሰው የሚያውቀው ኃጢአት ባለመሥራቱ ደሙ ወደ ቅዱስ ቦታ በመውሰድ ፈንታ በነሐሱ መሠረያ ቀንድ ላይ ብቻ ነው የተረጨው። ስለራሱ ኃጢአተኝነት በሕዝቡ ፊት ቆሞ ንስሐ መግባት ነበረበት። ስለሚታጠለው መሥዋዕት ለራሱ ሲል አውራ በግ ማቅረብ ነበረበት።

ሁለተኛ፡- አሮን ለሕዝቡ መሥዋዕት ያቀርብ ነበር። አራት ዓይነት መሥዋዕቶች ነበሩ የሚቀርቡት፡-

1. ፍየል ለኃጢአት መሥዋዕት፤
2. አውራ በግና ጥጃ ለሚታጠለው መሥዋዕት፤
3. በሬና አውራ በግ ለኅብረት መሥዋዕት ሲቀርቡ
4. የእህል ቁርባን ደግሞ ይቀርብ ነበር። ይቀርብ ያልነበረው መሥዋዕት የበደለ መሥዋዕት ብቻ ነው። የተፈጸሙ በደሎች ባለመኖራቸው የዚህ መሥዋዕት

መቅረብ አስፈላጊ አልነበረም። እነዚህ መሥዋዕቶች በሙሉ ይቀርቡ የነበረው እግዚአብሔር በሰጣቸው ድንጋጌዎች መሠረት ነው።

የእነዚህ ሁሉ መሥዋዕቶች ዓላማ የተወሰነ ኃጢአትን ለማስተሰረድ አይደለም። ዓላማው በአርንና በሕዝቡ ስላለው የኃጢአት ባህርይ አጠቃላይ የሆነ ንስሐ ለመግባት ነው። የእግዚአብሔር አምልኮ ይከናወን የነበረው እግዚአብሔር በደነገገው ሥርዓት መሠረት ነው። ኃጢአተኛው እሥራኤላዊ ለኃጢአቱ ከእግዚአብሔር ይቅርታ የሚያገኝበት እግዚአብሔርን የሚያመሰግንበትና ከሱ ጋር ኅብረት ሊያደርግበት የሚችልባቸው መንገዶች ነበሩት።

31ኛ ጥያቄ፡- በአንድ የቤተ ክርስቲያን የአምልኮ ጊዜ ውስጥ አጠቃላይ የሆነ ንስሐ ጠቃሚ ሊሆን የሚችለው እንዴት ነው? የአንተ ቤተ ክርስቲያን ይህን ዓይነት ሥርዓት ትከተላለች?

አርን አዲስ ሊቀ ካህን እንደ መሆኑ መጠን ፊቱን በነሐስ ከተሠራው መሠረድ ፊቱን ወደ ሕዝቡ በማዞር ይባርካቸዋል። እንደ መንፈሳዊ ተወካይነቱ አሁን ኃጢአታቸው ስለተሰረየላቸው የእግዚአብሔርን በረከት ሊሰጣቸው ችሉአል።

በዚህም ጊዜ ሙሴ ብቻ ሳይሆን አርንም እግዚአብሔርን ለመገናኘት ወደ ግደሪያው ድንኳን ገባ። ምን እንደተባለ አናውቅም። ነገር ግን ለእሥራኤል ሕዝብ ሙሴ ብቻ ሳይሆን አርንም ከእግዚአብሔር ጋር መገናኘት እንደሚችል ያመለክታል። በእግዚአብሔርና በሕዝቡ መካከል አሁን የሚቆመው አርን ነው። የእሥራኤል ሕዝብ መሪ በመሆናቸው አርንና ሙሴ ሲወጡ ሕዝቡን ባረኩት።

በዚህ ጊዜ በድንገት ከእግዚአብሔር ግደሪያ እሳት ይወጣና በነሐሱ መሠረድ ላይ የነበረውን መሥዋዕት ያቃጥላል። በመሠረድ ላይ እሳት ሊኖር ይችላል፤ ሆኖም እግዚአብሔር መሥዋዕቱን እንደተቀበለ ብቻ ሳይሆን የአምልኮ ሥርዓቱንና የአርን ሊቀ ካህን መሆኑንም ጭምር እንደተቀበለ ያሳየው መሥዋዕቱን በእሳት በግቃጠል ነው። በእሥራኤል ታሪክ እንደዚህ ዓይነት ነገር ሦስት ጊዜ ሆኗል! (መላፍንት 13፡15-23፣ 1ኛ ዜና 7፡1-3፣ 1ኛ ነገስት 18፡38-39)። የእግዚአብሔር ክብር በዚህን ጊዜ ለሁሉም ታይቷል። ይህ በሕዝቦቹ ውስጥ ትልቅ ደስታንና ምስጋናን ፈጠረ። እራሳቸውን ዝቅ በማድረግ ሁሉን ቻይ ለሆነው እውነተኛ አምላክ በግምባራቸው ተደፍተው ሰገዱ።

በብዙ መልኩ የእሥራኤል ሕዝብ አምልኮ በሥርዓቶች የተዋላ ይመስላል። ለእኛ ይህ እንግዳ ሊሆንብን ይችላል። ይህም ቢሆን አንዳንድ እውነታዎችን ልንግርበት እንችላለን፡- ለምሳሌ፡- 1. የእግዚአብሔር አምልኮ በጣም አስፈላጊ ነው። እንደቀላል ነገር ልንመለከተው አይገባም። እራሳችንን ሳናዘጋጅ ወደ እግዚአብሔር መቅረብ አንችልም። የምንዘጋጀውም ኃጢአተኝነታችንን ተገንዝበን በንስሐ ወደ እግዚአብሔር ስንቀርብ ነው። የዘላለም መሥዋዕት የሆነ የኢየሱስ ክርስቶስ ደም በዚህ ጊዜ፣ ከዓመፃ ሁሉ አንጽቶን በእግዚአብሔር ፊት እንድንቀርብ ያስችለናል።

በብዙ መልኩ የእሥራኤል ሕዝብ አምልኮ በሥርዓቶች የተሞላ ይመስላል። ለእኛ ይህ እንግዳ ሊሆንብን ይችላል። ይህም ቢሆን አንዳንድ እውነታዎችን ልንግርበት እንችላለን፡- ለምሳሌ፡- 1. የእግዚአብሔር አምልኮ በጣም አስፈላጊ ነው። እንደቀላል ነገር ልንመለከተው አይገባም። እራሳችንን ሳናዘጋጅ ወደ እግዚአብሔር መቅረብ አንችልም። የምንዘጋጀውም ኃጢአተኛነታችንን ተገንዝበን በንስሐ ወደ እግዚአብሔር ስንቀርብ ነው። የዘላለም መሥዋዕት የሆነ የኢየሱስ ክርስቶስ ደም በዚህ ጊዜ፣ ከዓመፃ ሁሉ አንጽቶን በእግዚአብሔር ፊት እንድንቀርብ ያስችለናል።

2. መንፈሳዊ መሪዎች እንዲሆኑ በእግዚአብሔር የሚመረጡት ሰዎች ይህን የመሪነት ሥራ ተገቢ የሆነ ትኩረት ሊሰጡት ይገባል። ከሉሎች ይበልጥ ኃጢአተኛነታቸውን ተገንዝበው ሁልጊዜ በእግዚአብሔር ፊት የንስሐ ሕይወት እንዲኖራቸው ያስፈልጋል። ሕያው የሆነውን አምላክ በተገቢ መንገድ ያገለግሉት ዘንድ ሕይወታቸውን በንጽሕና መጠበቃቸውን እርግጠኞች መሆን አለባቸው።

3. እኛ የምናመልከው አምላክ በክብርና በግርግ ነው የሚኖረው። እግዚአብሔር ክብሩን በብሉይ ኪዳን ጊዜ ለእሥራኤላውያን እንደ ገለጸው ሁሉ በአዲሱ ኪዳንም ውስጥ በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል ገልጾታል፤ (ሉቃስ 2:19፣ 9:31)። በዳግም ምዕዓት ጊዜ እኛም ክብሩን እናያለን፤ (ማቴ. 25:31)። አምላካችን ቅዱስና ታላቅ በመሆኑ አምልኳችን በፍርሃትና በመንቀጥቀጥ ሊሆን ይገባዋል፤ ምክንያቱም አምላካችን በእውነት የሚያጠፋ እሳት ነውና፤ (ዕብ. 12:28-29 ተመልከት)።

32ኛ ጥያቄ፡- ሀ) እነዚህ እውነታዎች ለአንተና ለቤተ ክርስቲያንህ እንዴት ጠቃሚ ሊሆኑ እንደሚችሉ በዝርዝር ጻፍ። ለ) የእነዚህን ሁለት ምዕራፎች ትምህርት በመጠቀም የእግዚአብሔርን ቅድስና ሕዝቡ ለአምልኮ ሲቀርብ ሊኖረው የሚገባውን ቅድስና ለቤተ ክርስቲያንህ ልታላውቅ የምትችለው እንዴት ነው?

አራተኛ ቀን፡-

የናዳብና አብድዩ ሞት - አሪት ዘሌዋውያን 10

ምዕራፍ 10 የሚያሳዝን ታሪክ ነው። ይህ ነገር የሆነው እግዚአብሔር መሥዋዕቱን በእሳት በግቃጠል ለእሥራኤል ሕዝብ ክብሩን በገለጸበትና መሥዋዕታቸውን እንደተቀበለ ባሳየበት ቀን ነው። ነገር ግን ኃጢአት ወዲያውኑ ተሸሉክልኮ ገባና የእግዚአብሔር የፍርድ እሣት እንዲወርድ ሆነ።

አሪት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 10 አንብብ።

- 33ኛ ጥያቄ፡- ናዳብና አብድዩ የፈጸሙት ኃጢአት ምንድን ነው?
- 34ኛ ጥያቄ፡- አሮገና የተቀሩት ልጆቹ ምን እንዲያደርጉ ነው ሙሴ ያዘዘው?
- 35ኛ ጥያቄ፡- እግዚአብሔር ለአሮገና የሰጠው ትዕዛዛት ምን ምንድናቸው?

36ኛ ጥያቄ፡ - በተቀሩት የአሮን ልጆች እግዚአብሔር የተናደደው ለምንድነው?

የአሮን የመጀመሪያ ልጆች የሆኑት ናዳብና አብድዩ ለተወሰነ ጊዜ እግዚአብሔርን ሲያገለግሉ በሙሴና በአሮን አካባቢ ነበሩ። በዘፀአት 24፡1 ላይ በሲና ተራራን ወጥተው የእግዚአብሔርን ክብር እንዳዩ እናነባለን። አሮን ለእርሱና ለሕዝቡ መስዋዕት ሲያቀርብ አብረውት ነበሩ። በመገናኛው ድንኳን ውስጥ ያለውን የእግዚአብሔር ክብር ተመልክተዋል። መስዋዕቶቹን ለማቃጠል ከእግዚአብሔር ዘንድ የወጣውን እሳት ሁሉ አይተዋል። ይህም ሆኖ ወዲያውኑ የእግዚአብሔርን ትዕዛዝ ተላለፉ። በዚህም ምክንያት በእግዚአብሔር እሳት ጠፉ።

መጽሐፍ ቅዱስ ናዳብና አብድዩ «በእግዚአብሔር ፊት እርሱ ያላዘዛቸውን ሌላ እሳት አቀረቡ» ይላል። እግጥናው ላይ ዕጣን በማኖር ወደ ቅዱስ ቦታ ገብተው በእግዚአብሔር ፊት እንደቀረቡ ጥርጥር የለውም። ይህ እንደ ኃጢአት ተቆጥሮ የእግዚአብሔር ፍርድ በእነርሱ ላይ እንዲሆን ያደረጉ ብዙ የተለያዩ አማራጮች አሉ፤ እነርሱም፡ -

1. ለዕጣኑ የተጠቀሙበት ከሰላ ትክክለኛው ላይሆን ይችላል። ለዕጣኑ የሚጠቀሙበት ከሰላ ሁሉ ጊዜ ይመጣ የነበረው ከነሐሱ መሠዊያ ላይ ነው፤ (አሪት ዘሌዋ.16፡12)። ነገር ግን ትክክለኛውን ከሰላ ወስደው ግንደዳቸውን የሚጠቅሱ ነገር የለም።
2. በጥናው ውስጥ ዕጣን ማቅረብ የሚገባው ሊቀ ካህኑ ሊሆን ይችላል። ካህናቱ ሁሉ ጊዜ በዕጣኑ መሠዊያ ላይ ዕጣን መጨረሱን የማረጋገጥ ኃላፊነት አለባቸው። ሊቀ ካህኑ ደግሞ በስርየት ቀን ብቻ ነው በዕጣኑ መሠዊያ ላይ ዕጣን የሚያናረው።
3. ለአምልኮ ያልተፈቀደ የዕጣን ዓይነት ተጠቅመውም ሊሆን ይችላል። እግዚአብሔር የሚመለከበት አንድ ዓይነት ዕጣን ብቻ ነው። እንግዲህ ሌላ ዓይነት ዕጣን ተጠቅመው ይሆናል።
4. ዕጣኑን ያቀረቡት ለአሮን ወይም ለሙሴ ሳያሳውቁ ማድረግ የሚገባቸውን ነገር ከመጠየቅ ፈንታ በትዕቢትና በችኮላ ተነሣሥተው ማድረግ የማይገባቸውን ነገር አደረጉ።
5. ለከረውም ሊሆኑ ስለሚችሉ የእግዚአብሔርን ትዕዛዝ መተላለፋቸውን ላያውቁት ይችላሉ።

የመጀመሪያው እሳት መስዋዕቱን በግንደድ የእግዚአብሔርን ደስታ ይገልጻል፤ ሁለተኛው እሳት ግን ናዳብና አብድዩን በፍርድ የገደለ ነው።

እግዚአብሔር ለምንድን ነው በዚህ ፍርድ ላይ ቁርጠኛ አድም የያዘው? ሙሴ እግዚአብሔርን ቀርበው ሊያገለግሉት የሚፈልጉ ሰዎች በሙሉ እሱን መታዘዝና ቅድስናቸውን መጠበቅ እንደሚገባቸው ለአሮን ያሳስበዋል። ያለመታዘዝ እግዚአብሔርን ያጥርዳል፤ መታዘዝ ደግሞ እግዚአብሔርን ያስከብራል። እግዚአብሔር መሪዎቹን በሕዝቡ ፊት ሁሉ እንዲያከብሩት ይፈልጋል። ለአምልኮ ከመነሣታቸው

በፊት እነ አርን የአምልኮን ነገር ተገቢ ትኩረት ሰጥተው እርሱን በሚያመለክቱበት ጊዜ ትዕዛዛቱን መጠበቃቸውን ማረጋገጥ እንዳለባቸው እግዚአብሔር ገልጿላቸው ነበር። የእግዚአብሔርን አምልኮ እግዚአብሔር እራሱ በጥንቃቄ የሚጠብቀውና የሚንከባከበው ነገር ነው። እግዚአብሔር ሰዎች እንዲያገለግሉት ሲመርጥ ብዙ ነገር ይጠብቅባቸዋል። ከሌሎች በላይ እነርሱ እራሳቸውን በቅድስና መጠበቅ ይኖርባቸዋል። ፍርድ ከእግዚአብሔር ቤት እንደሚጀምር ሁሉ ብዙ ኃላፊነት ከሰጣቸውም ሰዎች ብዙ ይጠብቃል። አንድ ሰው በእግዚአብሔር ቤት ውስጥ ትልቅ ሥልጣን ካለው ከሌሎቹ መሪዎች ይበልጥ ቅዱስና እግዚአብሔርን የሚያስከብር ሕይወት እንዲኖር ጥንቃቄ ሊወስድ ይገባዋል፤ (አራት ዘጠላቁ 20: 12 ሙሴ ኃጢአት በሠራ ጊዜ እግዚአብሔር የፈረደበትን ፍርድ ይናገራል)። በዚህ ምክንያት ነው እግዚአብሔር በመሪነት ቦታ ላይ ያሉትን ሰዎች ኃጢአት ከሌሎች ሰዎች ኃጢአት ይበልጥ የማያዳግም ዓይነት ፍርድ የሚሰጠው።

ናዳብና አብድዩ ከሞቱ በኋላ ሙሴ ሁኔታዎቹን ሁሉ መቀጣጠር ጀመሩ። በመጀመሪያ የአርን ዘመዶች ራሳቸውን ከመገናኛው ድንኳን አውጥተው ውጪ እንዲቀብሯቸው አዘዘ። ይህንንም ያደረገው የእሥራኤላውያንን ንጽሕና ለመጠበቅ ሲል ነው። ምክንያቱም የሞተ ነገር የነሳ ማንኛውም ሰው ይረከስ ነበርና ነው። ሊቀ ካህኑ ሆነ ለእግዚአብሔር አገልግሎት የሚሰጥ ማንኛውም ካህን ራሳን ሊነሳ አይፈቀድለትም ነበር። ሁለተኛ፡- አርንም ሆነ የተቀሩት ሁለት ልጆቹ ባህላዊ የሆነውን የልቅሶ ምልክት እንዳያሳዩ አዘዘ። ልብሳቸውን ሊቀዱ ወይም ፀጉራቸውን ሊያንጨፈርሩ አይችሉም ነበር። እንዲያለቅሱ ያልተፈቀደላቸው በዘመዶቻቸው ላይ የወረደውን የእግዚአብሔርን ፍርድ እንደሚቃወሙ ዓይነት ሆኖ እንዳይቆጠርባቸው ነው። ምንም እንኳን የአርን ልጆች ቢሆኑም የእግዚአብሔር ፍርድ ትክክለኛና ጻድቅ ፍርድ እንደሆነ መቀበል ነበረበት። ሦስተኛ፡- ሙሴ የእሥራኤል ሕዝብ ለሞቱት ልጆቹ እንደሚያለቅስ ለአርንና ለልጆቹ አረጋገጠላቸው። በመጨረሻም ሙሴ አርንና ልጆቹ ከመገናኛው ድንኳን ወጥተው የቀብሩን ሥነ-ሥርዓት እንዳይካፈሉ አዘዘ። አርንና ልጆቹ እግዚአብሔርን ለማገልገል የተለዩ ናቸው። እግዚአብሔርን ማገልገሉ ዘመዳቸውን ከመቅበርም ሁሉ ይልቅ በጣም ዋነኛ የሆነ ነገር ነው። ከጓደኞቻችን ጋር ሆኖ ከቤተሰቦቻችን ጋር ካለን ግንኙነት ኃላፊነት ሁሉ በልጦ መታየት የሚገባው የእግዚአብሔርን ትዕዛዝ መጠበቁ ነው።

37ኛ ጥያቄ፡- እግዚአብሔርን መከተላችን እንደት ከቤተሰባችን ኃላፊነት በልጦ መታየት እንደሚገባው ምሳሌ በመስጠት አስረዳ።

በአራት ዘሌዋውያን ለመጀመሪያና ለመጨረሻ እግዚአብሔር በቀጥታ አርንን ይናገረዋል። ሥራውን በተመለከተ ትዕዛዝ ይሰጠዋል።

በመጀመሪያ፡- እግዚአብሔርን በመገናኛው ድንኳን ውስጥ በሚያገለግሉበት ጊዜ አርንና ልጆቹ ማንኛውንም የሚያስከር መጠጥ እንዳይጠጡ ያዛቸዋል። በዚህ ምክንያት ነው ብዙ ሰዎች ናዳብና አብድዩ ዕጣኑን ሲያቀርቡ ሰከረው ነበር የሚል ግምት

ያደረገባቸው። ምንም እንኳን እግዚአብሔር የሚያስከር እንዳይጠጡ ለሰዎች ትዕዛዝ ባይሰጥም መጽሐፍ ቅዱስ እስከ መስከር ደረጃ እንዳይደርሱ ትዕዛዝ ይሰጣል። እኛ በእግዚአብሔር እንጂ በመጠጡ ኃይል ልንመራ አይገባም! (ኤፌሶን 5: 18)። በብሉይ ኪዳን ከእግዚአብሔር ጋር ጊዜያዊ የሆነ ናዝሬዊ ስለት ወይም ቃል ኪዳን ያደረጉ ሁሉ የቃል ኪዳን ጊዜያቸው እስኪያበቃ ድረስ መጠጥ መጠጣት አይፈቀድላቸውም ነበር። ስለዚህም መጠጥን በተመለከተ እግዚአብሔር የብዙ መጠጣትን መዝገብ ስለሚያውቀው ከወዲሁ ግስጠንቀቂያ ይሰጠናል።

ሁለተኛ:- እግዚአብሔር አሮገን እንደ ካህን ሥራው ሁለት መልክ የያዘ እንደሆነ ይነግረዋል። መጀመሪያ ያልተቀደሰውን ከተቀደሰው የመለየት ኃላፊነት ነበረበት። ይህም ግለት በእግዚአብሔር ፊት የእስራኤል ሕዝብ ቅዱስ እንዲሆን ምን ግድረግ እንደነበረበት የሚወስነው እርሱ እንደሆነ ከእግዚአብሔር ጋር ያላቸውን ኅብረት የሚያሻክርባቸውንም የሚገጽላቸው እርሱ እራሱ እንደሆነ ነው። እግዚአብሔር በሲና ተራራ ላይ የሰጣቸው ሕግጋት የዕለት ተዕለት ኑሮን በተመለከተ የሚሰጡት ግልፅ የሆነ ሥርዓት ስላልነበራቸው የትኛው የአኗኗር ዓይነት ቅዱስ እንደሆነና የትኛው እንዳልሆነ የመወሰን መብት ያለው ካህኑ እንደሆነ ነው።

ሦስተኛ:- ሕግጋቱን የሚያስተምረው እራሱ ካህኑ ነው። የእግዚአብሔርን ሕግጋት የማሳወቅና ለምን እንደሚጠበቁት ሕጉን የመግለጽ ሐላፊነት የተሰጠው ለካህኑ ነው።

38ኛ ጥያቄ:- ይህ መሪዎች ዛሬ ካላቸው ሐላፊነት ጋር የሚመሳሰለው እንዴት ነው?

እግዚአብሔር በቀጥታ ከአሮገን ጋር በመነጋገር አሁንም ሊቀ ካህኑ እርሱ እራሱ እንደሆነ ያረጋግጣልታል። ምንም እንኳ እግዚአብሔር በልጆቹ ላይ ቢፈርድም አሮገ የፈጸመውን በደል ባለመናፋት እግዚአብሔርን ግገልገሉን እንዲቀጥሉበት ተፈትዶለታል። በኃላም ሙሴ ወደ አሮገና ወደ ተቀሩት ልጆቹ ይቀርብና የእነርሱ ፋንታ የሆነውን የመሥዋዕቱን ድርሻ የመብላት ኃላፊነት እንዳለባቸው ያሳስባቸዋል። ከኅብረቱ መሥዋዕትና ከእህሉ ቁርባን የሚተርፈውን ድርሻቸውን እነርሱና ልጆቻቸው መብላት ነበረባቸው።

በኋላም ከመታዘዝ ይልቅ የአሮገን ልጆች የሁለተኛውን የኃጢአት መሥዋዕት ድርሻቸውን እንዳቃጠሉ ሙሴ ሲሰማ ተናደደ። የአሮገ መልስ ግን ሁለቱ ልጆቹ ስለሞቱበት እርሱና የቀሩት ሁለቱ ልጆቹ ሥጋውን ለመብላት ብቁ እንዳልሆኑ የሚገልጽ ይመስላል። በአንድ በሆነ መንገድ እነርሱም በኃጢአት የረከቡና ሥጋውን ከበሉ ደግሞ እግዚአብሔር የሚፈርድባቸው ሆኖ ተሰምቷቸው ይሆናል። ይህ መልሳቸው እግዚአብሔርንና ሙሴን አርክቷል። በዚህም ምክንያት ይህንን ትዕዛዝ ባለመጠበቃቸው እግዚአብሔር አልፈረደባቸውም።

እኛ እግዚአብሔር መሪዎች አድርጎ የመረጠን ሰዎች ከዚህ ምዕራፍ ትልቅ የግስጠንቀቂያ ትምህርት ልናገኝ ይገባል። በሰዎች ላይ ሥልጣን ካለን ትልቅ ኃላፊነት ተሸክመናል ግለት ነው። እግዚአብሔር ከእኛ ብዙ ይጠበቃል። ሕይወታችን ሌሎች እንዲከተሉት አርአያ ሊሆን ይገባዋል። ስለዚህም ከሌሎች ሰዎች ይበልጥ ጠንክረን

መሥራትና ቅዱሳን መሆን ይገባል። ከሌሎች ይበልጥ ቅድስናችንን መጠበቅ አለብን። በተለይ አምልኮን በተመለከተ የግስመሰል ባህርይ በሕይወታችን ውስጥ እንዳይሰርዕ መጠንቀቅ ይኖርብናል። ከእግዚአብሔር ጋር የጠበቀ ግንኙነት ከሌለን ሰዎች ከእግዚአብሔር ጋር የጠበቀ ግንኙነት እንዲኖራቸው ልናደርግ አንችልም። በኃጢአት ከወደቅን ደግሞ ብዙ ጊዜ ሌሎችንም በኃጢአት እንዲወድቁ እናደርጋለን። በዚህ ምክንያት ነው ያዕቆብ ብዙ ሰዎች መምህራን እንዳይሆኑ የሚያዘው፤ (ያዕቆብ 3: 1)። ብዙ ከተሰጠው ሰው ብዙ እንደሚጠበቅ ክርስቶስ ይናገራል፤ (ሉቃስ 12: 47-48)። እንደ ቤተ ክርስቲያን መሪ ወንጌላዊ ሰባኪ መምህር የመዘምራን አባል ወዘተ... ከሆንክ ሕይወትህ የተቀደሰ መሆኑን ማረጋገጥ ይኖርብሃል። ለሌሎች አርአያ ልትሆን ይገባሃል። ታዲያ መልካም አርአያ ነህን?

39ኛ ጥያቄ: - ሀ) በኃጢአት ምክንያት እግዚአብሔር የፈረደባቸውን የአንዳንድ መሪዎች ስም ጻፍ።

ለ) የአንድ መሪ ኃጢአት ምን ዓይነት ችግር ነው በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የፈጠረው?

ሐ) የዚህን መሪ ታሪክ በመጠቀም ሌሎች መሪዎች ሕይወታቸውን በንጽሕና እንዲጠብቁ ማስጠንቀቂያ የምትሰጣቸው እንዴት ነው?

አምስተኛ ቀን: -

ትምህርቱን ከልሰና ለሳምንታዊው ስብሰባ ተዘጋጅ።

ሳምንታዊው ስብሰባ

1. ሳምንታዊው የአምልኮ ጊዜ
2. ጸሎት
3. ክለሳ
4. የውይይት ጊዜ

- ሀ) 1. ከኃጢአት መሥዋዕት ዛሬ ያለውን አምልኮ በተመለከተ የምናገኘው ትምህርት ምንድነው?
2. የክርስቶስ ሞት እንደ ኃጢአት መሥዋዕት የሆነው እንዴት ነው?
3. መሪ የሆኑ ሰዎች ኃጢአት ሌሎች ሰዎችን ሊጎዳ የሚችለው እንዴት ነው?
4. ይህ መሪ የሆንን ሰዎች በሕይወታችን ውስጥ ኃጢአት እንዳይኖር ሊያስጠነቅቁን የሚችለው እንዴት ነው?

ለ) 1. ከበደል መሥዋዕት ዛሬ ያለውን አምልኮ በተመለከተ ልናገኘው የምንችለው ትምህርት ምንድነው?

2. የሚሰርቁ ክርስቲያኖች ብዙ ጊዜ ይቅርታ ብቻ ነው የሚጠይቁት ወይስ ይቅርታ ሲጠይቁ የሰረቁትንም ነገር ይመልሳሉ? ይህን በተመለከተ የበደል መስዋዕት የሚሰጠው ትምህርት ምን ይመስላል?

3. ክርስቲያኖች ከእግዚአብሔር ሊሰርቁ የሚችሉት እንዴት ነው?

ሐ) 1. አምስቱንም መስዋዕት ከልሱ የእያንዳንዱ መስዋዕት ጥነኛ ዓላማ ምንድነው?

2. ስለ ክርስቶስና ስለ እግዚአብሔር አምልኮ፣ ስለ ኃጢአተ ኛነታችን፣ ወዘተ... የሚያስተምሩን ነገር ምንድን ነው?

መ) 1. የካህኑን መለየት እግዚአብሔር ከእኛ የሚጠበቀው መለየት ጋር አነጻጽር።

2. የእርሻን መለየት መሪዎች ለመሪነት ሥራቸው እንዴት እንደሚለዩ የሚያሳይ ጥሩ ምሳሌ ሊሆን የሚችለው እንዴት ነው?

ሠ) የእግዚአብሔርን ፍርድ በተለይ በመሪዎች ላይ ጥበቅ መሆኑን ስንመለከት ከናዓብና ከአብድዩ ሞት የምንግረው ነገር ምንድን ነው?

5. ጸሎት

ትምህርት አራት

አሪት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 11-13

የመጀመሪያ ቀን

የብሉይ ኪዳን ሕግጋት መግቢያ

የብሉይ ኪዳንን ሕግጋት ለመመርመር ከመነሣታችን በፊት በጣም አንገብጋቢ ጥያቄ ልንጠይቅ ይገባል። ዛሬ በአዲሱ ቃል ኪዳን ሥር ከሚኖሩ ክርስቲያኖች ጋር ይህ በብሉይ ኪዳን ውስጥ ያለው ሕግ የሚዛመደው እንዴት ነው? በብሉይ ኪዳን ውስጥ ከሰድስት መቶ በላይ ሕግጋት ይገኛሉ። እነዚህ ሕግጋት ብዙዎቹ ለእስራኤል ሕዝብ የተሰጡት በሲና ተራራ ላይ ነው፤ የሚገኙትም በአሪት ዘጸአት፣ በአሪት ዘሌዋውያን፣ በአሪት ዘኩልቁና በአሪት ዘዳግም መጽሐፍ ውስጥ ነው።

ክርስቲያኖች ከብሉይ ኪዳን ሕግጋት ጋር ያላቸውን ግንኙነት የሚያጤኑት በተለያዩ መንገድ ነው። አንዳንዶቹ ሕግጋቱ ከእኛም ምንም ዓይነት ግንኙነት የላቸውም ብለው ያስባሉ። አንዳንዶቹ ደግሞ ልንጠብቃቸው የሚገቡ አንዳንድ ሕግጋት አሉ ብለው ሌሎቹን ይተዉአቸዋል።

ለምሳሌ፡- የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን የብሉይ ኪዳንን የምግብ ሕግ በመጠበቅ ንጹህ የሆኑ እንስሳት የሚባሉትን ሥጋ ብቻ ነው የሚበሉት። የሰባተኛው ቀን አድጼንቲስቶች ደግሞ ቅዳሜ የአምልኮ ጊዜ ነው በሚለው ሐሳብ ላይ ያተኩራሉ።